

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Over Bierg, over Dal

Citation: Ewald, Johannes: "Over Bierg, over Dal", i Ewald, Johannes: *Udvalgte digte*, udg. af Esther Kielberg ; Kim Ravn , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1999, s. 239. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ewald02dkval-shoot-idm140323881466576/facsimile.pdf> (tilgået 18. september 2021)

Anvendt udgave: Udvalgte digte

Fra *Balders Død. Et heroisk Syngespil i Tre Handlinger.*
En Præisdigt af Johan Ewald

Trykt efter SS bd. 3, s. 35-36, hvis tekstgrundlag er *Forsøg i de skønne og nyttige Videnskaber samlede ved et patriotisk Selskab*. 11. trykke. 1774 (udk. 1775).

Over Bierg, over Dal

Fra 2. handling, 1. optrin.

- 50 *Valkyrier*: i nord. mytologi kvindelige væsener (skjoldmøer), som udvalgte dem, der skulle dø i slaget, og førte de faldne til Valhal, Odins hal for faldne krigere. – *Válhalliske Møer*: valkyrier. – *Sotte-seng(s)*: sygeseng, der medfører døden. – *vølge*: glæder, tilfredsstiller.

I Anledning af den sal. Mad. Jakobsens Dødsfald i Rondsted
den 1 May 1775

Trykt efter SS bd. 3, s. 85-87, hvis tekstgrundlag er *Adresseavisen* 1775, nr. 78, 17. maj.

- 51 *Sal.*: salige. – *Mad. Jakobsen(s)*: Cathrine Maria Jacobsen, gift med kgl. fiskemester Ole Jacobsen, Rungsted Kro, nu Rungstedlund, hvor Ewald boede 1773-75, og hvor mad. Jacobsen tog sig meget af ham. *Mad.*: madam, gift kone uden for rangklasserne. – *Rondsted*: Rungsted. – *hvo kaldte den tilbage*: *Lieh* har rettet *hvo* > *hvem* (med argumentet, at Ewald «endog i Nominativ oftere skrev hvem end hvo», underforstået, at fornen »hvo« ikke bruges om genstandsled), dvs.: hvem formåede den (gråden) at kalde tilbage. Alternativt: *den* er fejl for *dem*, dvs. de døde venner. – *Nattens tause Bred*: Lethé, glemselens flod i dødsriget, jf. n.t.s. 45. – *tyld*: bæld.
- 52 *den begrædte jord*: jord i betydningen stov, altså den begrædte eller savnede afdøde. – *Hytte*: her om legemet, det jordiske hylster. – *Halleluja*: hebr., Gud være lovet. – *alt*: allerede. – *troeste*: mest trofaste. – *af din Udsigts længste Kreds*: alt hvad der kommer inden for din synskreds. – *Gudheds Løn*: om det evige liv. – *tretter*: fører proces imod; går i rette med.
- 53 *miskjendte*: tog fejl af. – *Provelsen*: om menneskets liv på jorden som en prøvetid. – *brus[e]*: være i lidenskabelig bevægelse. – *laster*: anklager, beskylder. – (*Hals)tretted*: udmattet, træt. – *Tynghel*: bekymringer, problemer. – (*hals)brustne*: se n.t.s. 41. – *der' (Vêl)*: deres. –